

Aanbevelingen

Het STEMTALENT4NL project

Het project, gefinancierd door het 'Technical Support Instrument' van de Europese Commissie, had als doel om de verblijfsvergunning 'zoekjaar hoogopgeleiden' (de zoekjaarvergunning) te evalueren. Dit tegen de achtergrond van het groeiende tekort aan STEM-talent in Nederland, talent dat nodig is voor de economische

ontwikkeling en innovatiekracht van Nederland. Na een evaluatie van de zoekjaarvergunning zijn aanbevelingen geformuleerd om Nederland duurzaam aantrekkelijk te houden voor internationaal talent. Het project liep van december 2023 tot juni 2025. Voor meer informatie, scan de QR-code hierboven.

Methodologie

- Literatuuronderzoek
- Meer dan 50 stakeholders en experts hebben bijgedragen via; een-op-een consultaties, consultatiegroepsgesprekken en werkgroepsessies
- Internationale studiereis naar Denemarken

Algemene evaluatie

De zoekjaarvergunning wordt door de geraadpleegde stakeholders over het algemeen positief ervaren, omdat deze:

- flexibel is;
- relatief eenvoudig te verkrijgen is (geen inkomensdrempel of baanvereiste).

Ervaringen van gebruikers: wet- en regelgeving

Duur - Geraadpleegde voormalige en huidige zoekjaarders gaven aan dat een jaar vaak te kort is om een positie te vinden die leidt tot een baan als kennismigrant.

Gebruik van universitaire ranglijsten - In Europa is er een debat gaande over de eerlijkheid en bruikbaarheid van ranglijsten, omdat deze vaak instellingen uit het Globale Noorden bevoordelen en mogelijk niet de werkelijke onderwijskwaliteit weerspiegelen.

Diplomawaardering - Zoekjaarders hebben aangegeven dat het proces van diplomawaardering tijdrovend en onduidelijk kan zijn.

Terminologie en formulering in wet- en regelgeving - Verschillende stakeholders hebben aangegeven dat de huidige terminologie en formulering in de bestaande regelgeving (Artikel 3.42 van het Vreemdelingenbesluit 2000) op bepaalde punten onduidelijk of verouderd is.

Sectorale focus - De vraag rijst of Nederland, in lijn met bijvoorbeeld het Deense beleid, de zoekjaarvergunning met een meer sectorale focus zou kunnen benaderen of zich zou kunnen richten op (STEM-)tekortberoepen in Nederland.

Ervaringen van gebruikers: het ecosysteem rond de vergunning

Taal en integratie - De overgang naar werk is vaak moeilijk voor zoekjaarders vanwege hun beperkte kennis van het Nederlands en de Nederlandse werkcultuur.

om structurele STEM-tekorten beter aan te pakken Nederland concurrerend en innovatief te houden voor jong talent.

Internationale samenwerking - Het versterken van internationale samenwerking zou een focus kunnen worden binnen toekomstig beleid

Informatievoorziening - Dit onderzoek wijst op de noodzaak voor verbeterde informatievoorziening voor alle betrokken partijen.

Aanbevelingen: wet- en regelgeving

Korte termijn (binnen 12 maanden):

- De terminologie aanpassen, geactualiseerde termen opnemen en bepaalde vereisten verduidelijken in het Vreemdelingenbesluit 2000.
- Een disclaimer toevoegen aan het aanvraagformulier voor de zoekjaarvergunning, die aangeeft dat het proces van diplomawaardering gelijktijdig met de aanvraag kan worden uitgevoerd, om wachttijden te verkorten en te verduidelijken dat beide processen parallel kunnen lopen.

Middellange termijn (tussen 12 en 24 maanden):

- De mogelijkheden verkennen om internationaal talent beter te in contact te brengen met werkgevers en hen te ondersteunen bij hun zoektocht naar werk. Als dit geen positief effect heeft op het behoud van hoogopgeleid talent, overweeg dan een optionele verlenging van de zoekjaarvergunning met zes maanden.

Lange termijn (meer dan 24 maanden):

- Overwegen om de trajecten van de zoekjaarvergunning te splitsen voor talent dat in Nederland is afgestudeerd versus talent dat in het buitenland is afgestudeerd, met als doel meer flexibiliteit in het beleid te introduceren en om beleid op te splitsen voor het behoud versus de aantrekking van talent.
- De ranglijstenregeling herzien en een flexibeler selectiesysteem introduceren, dat aansluit op de arbeidsmarktvraag.

Aanbevelingen: het ecosysteem rond de vergunning

Middellange termijn (tussen 12 en 24 maanden):

- Toegang tot taalcursussen faciliteren voor (toekomstige) zoekjaarders om hun Nederlandse taalvaardigheid te versterken en bestaande initiatieven versterken om internationaal talent met werkgevers te verbinden.

Lange termijn (meer dan 24 maanden):

- Mogelijke vormen van (circulaire) arbeidsmigratie verkennen met landen met grote aantallen STEM-opleidingen en -afgestudeerden, om tekorten op de arbeidsmarkt aan te pakken.
- Een verdere behoefteanalyse uitvoeren van de informatievoorziening rond de zoekjaarvergunning, zowel op landelijk als internationaal niveau, met aandacht voor het informeren van Nederlandse werkgevers over de vergunning en de werking ervan.
- Bestaande initiatieven verder implementeren en ondersteunen om partners van derdelanders te helpen hun professionele en persoonlijke netwerk te versterken.